

Follow the food

Engelska | Gy

I denna lektion får eleverna utforska det globala matsystemet och några av dess utmaningar, genom att titta på och diskutera valda avsnitt från BBC:s serie *Follow the food*.

Syfte och mål

Eleverna får möjlighet att utveckla sina engelskkunskaper med särskilt fokus på att bredda ordförrådet och den ämnesspecifika terminologin kopplad till mat, miljö och samhälle. Samtidigt får eleverna ökad förståelse för matsystemet och dess många utmaningar. Målet är att eleverna kan uttrycka sig nyanserat och med större säkerhet på engelska inom ämnesområdet.

Koppling till läroplanen

Engelska

- *Aktuella och bekanta ämnesområden, även med anknytning till samhälls- och arbetsliv och till elevernas utbildning.*
- *Samhällsfrågor, sociala, kulturella, politiska och historiska förhållanden samt värderingar i olika sammanhang och områden där engelska används, även i jämförelse med egna erfarenheter och kunskaper.*
- *Muntlig och skriftlig produktion och interaktion av olika slag, i informella och något formella sammanhang, där eleverna berättar, sammanfattar, förklarar, motiverar sina åsikter, värderar och diskuterar.*
- *Strategier för att bidra till och aktivt medverka i diskussioner och skriftlig interaktion med anknytning till samhälls- och arbetsliv, till exempel genom att ställa följdfrågor, formulera om, förklara och bidra med nya infallsvinklar (nivå 1).*
Strategier för att medverka i och leda samtal med anknytning till samhälls- och arbetsliv, till exempel genom att inleda, fördela ordet, förklara, sammanfatta och anknyta till andras inlägg (nivå 3).

Förkunskaper

Känna till hur livsmedelskedjan ser ut och hur produktionen av livsmedel påverkar klimatet och miljön.

Tidsåtgång

1–3 lektioner beroende på hur många avsnitt ni väljer att titta på.

Arbetsätt

Filmvisning och genomgång i helklass, diskussion i mindre grupper.

Material

- Projektor för filmvisning
- Arbetsblad, ett per avsnitt, ett ex per grupp

Genomförande

Inledning

Inled med att prata om varför matsvinn är ett problem (klimat, miljö, ekonomiskt, socialt). Skriv upp nyckelord på tavlan.

Introducera eleverna till uppgiften: Under ett eller flera lektionstillfällen kommer de att få se ett eller flera avsnitt av *Follow the food*, en serie från BBC. Varje avsnitt är lite drygt 20 minuter långt. Efter varje avsnitt ska eleverna, i mindre grupper, svara på frågor och diskutera avsnittet. På arbetsbladen finns diskussionsfrågor och även en ordlista.

Serien hittar du här: <https://www.bbc.com/future/bespoke/follow-the-food/>

Tips! För att få undertext på engelska kan du trycka så att du får upp avsnittet i helskärm och klicka på de tre prickarna längst ner till höger. Klicka på "Bild i bild" och sedan på den lilla symbolen längst ner till höger i bildrutan. Då kommer "Live caption" och "Liveöversättning" upp, aktivera båda dessa (först "Live caption"!) och se till att översättningen är på engelska. Notera att det är en autogenererad översättning och att den därför har vissa brister.

Filmvisning

Välj hur många avsnitt du vill visa och hur du fördelar dessa över lektionerna. Du kan t.ex. visa två avsnitt per lektion, och låta eleverna arbeta med tillhörande arbetsblad efter varje avsnitt, eller dela upp avsnitten över flera lektionstillfällen. Du kan också välja att bara visa ett eller två av de avsnitt som föreslås.

Inför varje avsnitt: Dela in eleverna i mindre grupper och ge varje grupp ett arbetsblad.

Series three – The waste chain

Börja med att visa *The waste chain* ur *Series three*. Efter avsnittet får grupperna svara på och diskutera frågorna på arbetsbladet. Diskutera sedan i helklass:

- Vilket eller vilka problem belyser avsnittet?
- Var det något som de blev förvånade över?
- Vad är skillnaden mellan "food loss" och "food waste"?
- På hotellet i Singapore berättar de att deras deponier snart är fulla och att inget matsvinn kommer att kunna skickas dit. Hur ser det ut i Sverige? Vad händer med matavfallet/matsvinnet här?
- På hotellet gör de gödsel av gästernas matsvinn. Vad tror du är mest effektivt, att göra gödsel eller att försöka få gästerna att slänga mindre mat?

Series two – The promised land

Visa *The promised land* ur *Series two*. Efter avsnittet får grupperna svara på och diskutera frågorna på arbetsbladet. Diskutera sedan i helklass:

- Vilket eller vilka problem belyser avsnittet?
- Var det något som de blev förvånade över?
- Är jorden en ändlig resurs eller inte?
- Vad är skillnaden mellan en monokultur och en polykultur? Hur påverkar monokulturer och polykulturer livet i marken och kring odlingarna?

- I filmen nämns att 70 % av jordens yta på något sätt är påverkad av mänsklig aktivitet. Vilka ytor eller områden är det som ännu inte påverkats? (Antarktis och delar av Saharaöknen, Amazonas och den arktiska tundran.)
Källa: <https://www.nationalgeographic.com/science/article/where-people-arent>
- Hur påverkar markhälsan möjligheten att mätta en ökande världsbefolkning?

Specials – The fight for food security

Visa *The fight for food security* ur *Specials*. Efter avsnittet får grupperna svara på och diskutera frågorna på arbetsbladet. Diskutera sedan i helklass:

- Vilket eller vilka problem belyser avsnittet?
- Var det något som de blev förvånade över?
- Vilka kategorier av matsäkerhet (*food security*) nämns i filmen?
- Vad menar de som säger att världens matsystem är trasigt?
- Vilka fördelar finns det med att stärka kvinnliga jordbrukares (smallholders) makt och inflytande?
- Med ökad global uppvärmning kommer extremväder bli allt vanligare. Hur kan detta påverka matpriserna?
- Vad betyder det att ett matsystem är resilient? Ge något exempel.

Series three – The endangered foods list

Visa *The endangered foods list* ur *Series three*. Efter avsnittet får grupperna svara på och diskutera frågorna på arbetsbladet. Diskutera sedan i helklass:

- Vilket eller vilka problem belyser avsnittet?
- Var det något som de blev förvånade över?
- Vilken av de nämnda råvarorna tror de skulle ha störst påverkan på samhället om den försvann? Här finns inget rätt svar utan eleverna får reflektera fritt vad de tror.
- Vad är risken med att endast odla en eller ett fåtal typer av t.ex. vindruvor eller kaffeböner?
- Varför var kakaodlarna i Indonesien tvungna att handpollinera sina träd?
- Vad är syftet med fröbanker?

Avslutande diskussion

Avsluta lektionen med att låta eleverna diskutera i mindre grupper (gärna nya grupper):

- Vilka utmaningar står det globala matsystemet inför?
- På vilket sätt är det globala matsystemet sårbart?
- Hur påverkar beroendet av importerade livsmedel ett land i tider av krig eller kris?
- Vad görs globalt (på flera olika nivåer) för att göra matsystemet mer robust/resilient?
- Finns det något vi som konsumenter kan göra för att bidra till ett mer hållbart och resilient matsystem?
- Vad kan andra aktörer i samhället (butiker, livsmedelsföretag, producenter, myndigheter) göra för att bidra till ett mer hållbart och resilient matsystem?

Facit

The waste chain

1. How much food is lost or wasted each year across the entire food supply chain?
Answer: 40 %, 1.3 billion tonnes or 1/3 of all calories produced.
2. What proportion of people suffering from hunger could be fed if food loss and waste were eliminated? *Answer: 100 %*
3. What is the difference between food loss and food waste?
Answer: Food loss occurs at the beginning of the food chain (producers, industry and retailers) whilst food waste occurs at consumer level.
4. How much food is lost annually in the stages between production and retail?
Answer: 14 % on average, but 40–60 % in low-income countries.
5. Why is food loss more prevalent in low-income countries?
Answer: They do not have the same infrastructure for cold storage and transport.
6. Which sector is the largest consumer of freshwater globally? *Answer: Agriculture*
7. How does the hotel in the episode use the food waste generated by its guests?
Answer: They make fertilizers that they use to produce food for their restaurant.

The promised land

1. Why is topsoil essential for food production?
Answer: It's where the majority of the nutrients are found.
2. What are the main objectives of regenerative farming?
Answer: To rehabilitate the ecosystem on the farm and improve soil health.
3. What is the purpose of using cover crops?
Answer: It protects the surface of the soil and adds nutrients to the soil.
4. Why has agricultural productivity declined in Africa?
Answer: Because of soil degradation.
5. What is agroforestry?
Answer: Growing e.g. crops in combination with trees, e.g. fruit trees.
6. How can agroforestry help prevent soil degradation?
Answer: Trees stop the wind from degrading the top layer of the soil. The roots of the trees are deeper than that of crops which captures and keeps water in the soil.

The fight for food security

1. What proportion of the world's population does not have adequate access to food?
Answer: Approximately one third.
2. What categories are included in the Global Food Security Index (GFSI)?
Answer: Affordability, availability, quality & safety and natural resources & resilience.
3. Why can't food affordability be addressed simply by producing larger quantities of cheap food?
Answer: Because it's also a matter of people's income level.
4. How can increases in women's income benefit their families and, more broadly, their societies?
Answer: They spend more money on their families (food, education). If their children get a good education they can get a better job and higher income which is beneficial for the whole society.

5. Why is the majority of food consumed in Singapore imported?
Answer: It's a densely populated area with little agricultural land to produce food.
6. What is a food desert?
Answer: An area where the people don't have access to fresh, healthy food.

The endangered foods list

1. What is the endangered foods list?
Answer: A list, composed by The World Economic Forum, of endangered foods.
2. Why are some people predicting a drastic decline in wine production over the next 50 years? *Answer: Due to climate change.*
3. What is agroforestry?
Answer: Farming in combination with forestry.
4. How can one year of extreme heat affect the following year's avocado harvest?
Answer: The sun can burn the branches and the shoots where next year's fruits grow.
5. Name two threats to coffee production.
Answer: Climate change, plant diseases, deforestation, droughts.
6. What is a seed bank?
Answer: A cold storage where seeds from many different species are stored.